

Брюксел, 20 юни 2017 г.

Право на достъп до възобновяема енергия за всички

Данните за енергийна бедност в Европа дават представа за сериозния мащаб на този проблем: близо 125 милиона европейци не могат да си позволят адекватно отопление за домовете си. 80 милиона европейци живеят в просмукани от влага домове. Смъртните случаи по време на зимата достигат до 200.000 всяка година, като половината от тях са директно свързани с недостиг на топлина в домовете.

Енергийната бедност може да бъде обяснена с 3 взаимосвързани причини: високи цени на енергията, ниски доходи и енергийно неефективни домове (внушителните 75% от сградния фонд в ЕС). Енергийната бедност засяга най-уязвимата част от населението най-напред: възрастни хора, деца, самотни родители (80% от тях са жени). За да бъде преодолян този належащ социален проблем е необходим всеобхватен политически подход, който да свърже социалните с екологичните политики. Икономическата криза и последващите мерки на строги икономии, както и повишаващата се несигурност на пазара на труда остават основните движещи сили на нарастващата бедност в Европа. Въпреки това, колкото повече този проблем нараства и се задълбочава, толкова по-важно е да се разпознае ролята на енергийните политики в разрешаването му.

Достъп до енергия, която е на приемливи цени, и същевременно предоставя сигурност, устойчивост и се базира на модерните технологии, представлява една от целите за устойчиво развитие на ООН. Енергийната бедност става и все по-разпознаваема от европейските институции. През 2009 г. този проблем беше включен в европейското законодателство, както и в пакета на Европейската комисия „Чиста енергия за всички европейци“ до 2030 г. Осведомяването по темата се увеличава и на национално равнище, тъй като все повече и повече публични органи, организации и социални движения задълбочават разбирането си за спецификата на енергийната бедност. Сама по себе си осведомеността няма да намери решение на проблема: време е да се предприемат политически действия, които да адресират енергийната бедност на европейско равнище.

Справянето с енергийната бедност налага трансформация на енергийната ни система. **Повишаването на енергийната ефективност,** чрез мащабни усилия за обновяване на сградния фонд в цяла Европа, **и преминаването към производство на възобновяема енергия, собственост на гражданите и общността,** имат ключова роля за намаляване на енергийната

бедност. Политиките на ЕС трябва да гарантират, че хората, по-специално домакинствата с ниски доходи, могат да участват и да се възползват от прехода и да не бъдат оставени да „плащат сметката“. Всички граждани трябва да имат достъп до възобновяема енергия на приемливи цени и енергийно ефективни жилища.

Като коалиция от профсъюзи, организации за борба с бедността и неправителствени организации в областта на околната среда, ние обединяваме усилията си за борба с енергийната бедност и защита на правото на достъп до енергия от възобновяеми източници за всички. Ние искаме:

- достъпът до енергия на приемливи цени да бъде признат като основно човешко право в законодателството на ЕС;
- спирането на достъпа до енергия за домакинства с ниски доходи и уязвими потребители да бъде забранено;
- домакинствата с по-ниски доходи да станат приоритетни при изпълнението на мерки и програми за енергийна ефективност; като се гарантира, че няма да се налагат допълнителни разходи за жилищата или в сметките – така ще се работи за справяне с една от основните причини за енергийната бедност;
- по-амбициозни цели за енергийна ефективност и ускоряване на енергийния преход в пакета от политики „Чиста енергия за всички европейци“ до 2030 г., най-вече за да се гарантират големи инвестиции в реновирането на сгради;
- да се засилят конкретните мерки за борба с енергийната бедност в цяла Европа в целия законодателен пакет на Комисията до 2030 г. „Чиста енергия за всички европейци“;
- приемане на общоевропейско определение за енергийна бедност и общ показател на ЕС за проследяването му с подкрепата на новосъздадената Обсерватория за енергийна бедност;
- включването на неправителствени организации, синдикати и хора, засегнати от енергийната бедност, в развитието и мониторинга на плановете за действие на европейските държави-членки за адресиране на проблема.

Позицията е подкрепена от:

COFACE – FAMILIES EUROPE www.coface-eu.org

EAPN www.eapn.eu

EPSU www.epsu.org

ETUC www.etuc.org

Friends of the Earth Europe www.foeeurope.org

FEANTSA www.feantsa.org

Greenpeace www.greenpeace.org

EFBWW www.efbww.org